

16.10.2025

Kirkkonummen kunnan hyte-ryhmä

Vastaus vammaisneuvoston 17.9. lausuntoon

Kirkkonummen kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen ryhmä (hyte-ryhmä) kiittää vammaisneuvostoa lausunnosta ja ottaa sen huomioon laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman lopullisessa versiossa. Lausunnon sisältämät asiat ovat hyvin linjassa sekä kuntastrategian että suunnitelmaan valittujen painopisteiden kanssa. Lausuntoon on onnistuttu löytämään erinomaisia konkreettisia esimerkkejä siitä, miten vammaisten ihmisten hyvinvointia voitaisiin kunnan toiminnassa edelleen edistää.

Hyvinvointisuunnitelma on laaja, koko valtuustokauden toimintaa määrittelevä asiakirja, jossa asukkaiden hyvinvointia edistävää toimintaa suunnitellaan ylätasolla. Tarkkanäköisistä huomioistanne saamme hyviä aineksia erityisesti valtuustokauden mittaan tehtävin vuosittaisiin talousarviosuunnitelmiin, joissa toimenpiteet on mahdollista määritellä tätä hyvinvointisuunnitelmaa yksityiskohtaisemmin.

Yleistä

Nyt vuoden 2025 loppuun toimikautensa päättävän vammaispoliittisen ohjelman valmisteluvuoden 2013 jälkeen kunnan toimintakenttä ja tehtävät ovat muuttuneet merkittävästi. Ohjelma on aikaisemmin ollut perusturvan palvelualueen valmisteleva ja perusturvalautakunnan hyväksymä asiakirja. Vammaispoliittisen ohjelman varsinaiset sisällöt ovat samalla vahvasti painottuneet perusturvan toimialalle, joka ei ole enää osa kunnan toimintakenttää. Vammaispoliittinen ohjelma ei sellaisenaan ole kunnan lakisääteisesti valmisteleva asiakirja, toisin kuin hyvinvointisuunnitelma on. Kunta pitää erittäin tärkeänä, että kaikki väestöryhmät ovat osana kunnan yhteistä terveyden ja hyvinvoinnin suunnitelmallista edistämistä. Useiden eri suunnitelmien ja ohjelmien vaarana on kehittämistarpeiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden jääminen irrallisiksi. Tuomalla eri väestöryhmien näkökulmat osaksi kokonaissuunnitelmaa pyritään varmistamaan niiden aito ja suunnitelmallinen huomioiminen kunnan kehittämistyössä.

16.10.2025

Kirkkonummen kunnan hyte-ryhmä

Edellä kuvattujen syiden vuoksi kunnan johtoryhmä päätti 19.8.2025 kokouksessaan, että kunnassa ei valmistella uutta vammaispoliittista ohjelmaa sellaisenaan, vaan sen sisällöt otetaan osaksi kunnan laajaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Kunnan johtoryhmällä on toimivalta päättää siitä, millaisia ohjelmia ja suunnitelmia kunnassa valmistellaan silloin, kun niiden laatiminen ei ole lailla säädeltyä.

Vaativan erityisen tuen lasten liikunnallisuuden tukeminen varhaiskasvatuksessa

Lausunnossa kommentoitiin syrjäytymisen ennaltaehkäisyä osana vaativan erityisen tuen lasten liikunnallisuuden tukemista. Pidämme syrjäytymisen ennaltaehkäisyä tärkeänä nostona ja keskeisenä osana osallisuuden tukemista, sillä vahvat kokemukset osallisuudesta toimivat osaltaan syrjäytymisen ennaltaehkäisijöinä. Tavoitteessa käytetty terminologia perustuu varhaiskasvatuslakiin, jossa tehostettu ja erityinen tuki on määritelty. Näin ollen tavoitteen käsitteistöön ei nähdä tarpeelliseksi tehdä muutoksia.

Koulujen tilojen toimivuuden arvioiminen

Lausunnossa ehdotettiin arvioimaan yhdessä oppilaskuntien ja koulun henkilökunnan kanssa koulujen tilojen toimivuutta oppimisen, psykologisen turvallisuuden ja työrauhan näkökulmasta ja tekemään tarvittaessa toimenpiteitä. Koulurakennusten toimivuutta arvioidaan kunnassa säännöllisesti osana palveluverkon kokonaiskehittämistä yhteistyössä koulujen ja toimitilapalveluiden kanssa, ja toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan olemassa olevien resurssien puitteissa. Työ asian parissa jatkuu siis edelleen kiinteänä osana kunnan perustoimintaa.

Apuvälinelainaamo

Apuvälineet ovat monelle edellytys arkielämässä selviytymiselle ja liikkumiselle. Apuvälinepalvelut ja niiden lainaaminen ovat kuitenkin vuoden 2023 alusta lähtien siirtyneet osaksi hyvinvointialueiden toimintaa. Kirkkonummella tällaista apuvälinelainaamo ylläpitää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, ja lainaamo toimii Kirkkonummen hyvinvointikeskuksen tiloissa. Monien hyvinvointialueen tarjoamien apuvälineiden lainaaminen edellyttää myös terveydenhuollon ammattilaisen teke-

16.10.2025

Kirkkonummen kunnan hyte-ryhmä

mää yksilöllistä toimintakyvyn arviota. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäjänä hyvinvointialueilla on näin ollen paras asiantuntemus sekä tarvittavat resurssit ja tilat apuvälinelainaamon ylläpitämiseksi.

Ulkoilu- ja virkistysalueet

Lausunnossa ehdotettu Linlon esteetön reitti on suunniteltu, ja sen rakentaminen on ajoitettu liikunta- ja virkistysalueiden investointilistalle vuodelle 2027. Esteettömyyden arviointi reitin osalta ja siihen liittyvä viestintä on jo huomioitu suunnitteluvaiheessa ja toteutetaan osana rakentamista. Liikunta- ja virkistysalueiden viestintää, mukaan lukien esteettömyydestä viestimistä, kehitetään edelleen osana kunnan kokonaisvaltaista viestintätöitä.

Lausunnossa ehdotettiin myös yhden uimarannan kehittämistä esteettömäksi. Esteettömän uimarannan toteuttaminen edellyttää koko uimaranta-alueen kokonaisvaltaista suunnittelua ja rakentamista. Tarve otetaan huomioon osana Liikunta- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelma 2035-prosessia, jossa määritellään kunnan liikuntaympäristöjen kehittämisen pitkän aikavälin suuntaviivat.

Soveltava liikunta

Kunta järjestää soveltavan liikunnan ryhmiä eri-ikäisille kohderyhmille sekä omana palvelutuotantona että yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. TALENT-harrastustoiminta tarjoaa tukea tarvitseville lapsille ja nuorille harrastusmahdollisuuksia Harrastamisen Suomen mallin mukaisesti. Toiminnasta viestitään eri kanavia hyödyntäen, huomioiden erityisesti viestinnän selkeys sekä paperiset esitteet ja suoraviestintä yhteistyökumppaneiden kanssa. Monipuolista harrastustoimintaa sekä siihen liittyvää viestintää kehitetään edelleen osana palvelujen kokonaiskehittämistä käytävissä olevien resurssien puitteissa.

16.10.2025

Kirkkonummen kunnan hyte-ryhmä

Talvikunnossapidon kehittäminen

Lausunnossa nostettiin esiin talvikunnossapidon merkitys kävelyn ja pyöräilyn edistämisessä. Talvikunnossapidolla mahdollistetaan paitsi talvipyöräily, myös pyörällisillä apuvälineiden ja lastenrattaiden kanssa kulkeminen kevyen liikenteen väylillä. Näemme noston talvikunnossapidon luokkien korotuksesta koulujen ja päiväkotien läheisyydessä tärkeänä ja lisäämme sen myötä uudeksi toimenpiteeksi "Kehitetään kevyen liikenteen reittien talvikunnossapitoa". Lisäämme myös arjen fyysisen turvallisuuden tavoitteeseen toimenpiteeksi "Talvikunnossapito mahdollistaa liikumisen ympärivuotisesti myös lastenrattaiden ja pyörällisten apuvälineiden kanssa".

Lausunnossa kommentoitiin myös tiettyjen kaava-alueiden esteettömyystasoa ja kunnossapitoluokkaa. Kunnan reitistöjä ja niiden kunnossapitoa tarkastellaan kokonaisuuksina eikä kaava-alueittain. Tällöin yksittäinen kaava-alue ei välttämättä ole tarkoituksenmukainen kokonaisuus, jota tarkastella sellaisenaan. Arvioimme kuitenkin esteettömyystasoja ja kunnossapitoluokkia jatkossa myös huomioiden lausunnossa tuodut asiat.

Esteettömyys ja saavutettavuus

Palveluiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta kommentoitiin lausunnossa useassa eri kohdassa. Näemme nostot tärkeinä huomioina kunnan toiminnan kehittämisen kannalta. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteessa tunnistaa paremmin palvelupolkuja ja esteitä sen varrella huomioidaan eri asiakaskohderyhmien tarpeet olemassa olevien tilojen ja resurssien puitteissa. Tämä palvelupolkujen ja mahdollisten esteiden tunnistaminen pitää luonnollisesti sisällään myös esteettömyyden ja saavutettavuuden tarkastelun osana prosessia.

Lausunnossa ehdotettiin tiedottamaan kuntalaisia paikoista, joissa häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa jaetaan informaatiota ja tarpeen mukaan muuta tukea. Ehdotus määriteltävistä fyysisistä paikoista, joissa tietoja ja muuta tukea jaetaan poikkeus- ja häiriötilanteissa, on kannatettava. Aloite otetaan käsittelyyn kunnan turvallisuusorganisaatiossa.

16.10.2025

Kirkkonummen kunnan hyte-ryhmä

Kunnan verkkosivujen saavutettavuuden osalta ehdotettiin sivujen täyttävän vähintään WCAG-tasot A ja AA. Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta velvoittaa julkisia toimijoita toteuttamaan verkkopalvelut niin, että ne täyttävät WCAG 2.1 -standardin kriteerit A- ja AA-tasoilla, joten maininta tästä lisätään suunnitelmaan. Lausunnossa toivottiin myös selkeän yleiskielen ja soveltuvien osin selkokielen käyttämistä kunnan viestinnässä. Niiden osalta toimenpiteeksi on jo kirjattu pyrkimys selkeään ja helposti ymmärrettävään kieleen. Selkosuomen tuominen yleiseen viestintäprosessiin on käytännössä mahdotonta.

Lausunnossa ehdotettiin suunnitelmaan lisättävän toimenpiteeksi, että kaikkien koulurakennusten käyttöönottoa edeltää esteettömyyskartoitus jo suunnitteluvaiheessa ennen rakennuslupapäätöstä ja ennen lopputarkastusta sekä korjaamaan kartoituksissa havaitut puutteet. Toteamme, että tällä hetkellä kaikkien elinkaarimallilla toteutettavien koulurakennusten kohdalla tehdään kaikista ehdotuksista jo kilpailuvaiheessa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta esteettömyysauditointi. Tekijät ovat alansa asiantuntijoita ja tämä kartoitus tehdään ennen rakennuslupavaihetta. Jatkamme työtä edelleen pitäen huolta siitä, että esteettömyyskartoitukset toteutetaan asianmukaisesti hyvissä ajoin ennen rakennuslupapäätöstä.

Vajaatyökykyisten työllistäminen

Suunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi työllisyyden ja kotoutumisen edistäminen Kirkkonummen kunnan sisäistä yhteistyötä edistämällä. Yhteistyöllä edistetään soveltuvien palvelujen tarjontaa ja olemassa olevien palvelujen esteettömyyttä työttömien työnhakijoiden ja maahan muuttaneiden kuntalaisten osalta. Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion työllisyysalueella palvellaan asiakkaita myös ruotsiksi.

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025. Siirtymäajan takia vuonna 2025 mahdollisuus myöntää esimerkiksi palkkatukea osatyökykyisen palkkaavalle työnantajalle on ollut rajallinen. Vuonna 2026 määrärahoista vapautuu enemmän käytettäväksi uusiin palkkatuki päätöksiin, joilla pyritään edistämään myös osatyökykyisten työllistymistä.

16.10.2025

Kirkkonummen kunnan hyte-ryhmä

Työllisyysalueen palveluissa huomioidaan erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevat, kuten osatyökykyiset, ja pyritään palveluin edesauttamaan heidän työllistymistään. Lisäksi heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä pyritään edistämään työnantajayhteistyöllä. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteella pyritään laajentamaan palveluja yli lakisääteisten työvoimapalveluiden ja siten edistämään Kirkkonummen kunnan yhteisvoimin myös heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä.

